

13.9.2011

TEM036:00/2011
TEM/2305/00.04.03/2011

ASETTAMISPÄÄTÖS

Työ- ja elinkeinoministeriö asettaa tällä päätöksellä **Rakennemuutos ja työmarkkinoiden toimivuus –strategisen ohjelman**, ja myöntää ohjelman vuoden 2011 operatiivisen toiminnan kuluihin 40 000 € sekä vuonna 2011 käynnistyvän työvoimapolitiikan suunnittelu-, ohjaus- ja organisaatiomallin toimivuutta koskevalle konsulttiselvityksen rahoittamiseksi 130 000 €. Määrärahaa myönnetään momentilta 32.01.01.3 kustannuspaikalle 6014 yhteensä 170 000 €.

Vuosien 2012-2015 rahoituspäätökset tehdään kustannusarvioiden pohjalta vuosittain ja tutkimus- ja selvityshankkeiden osalta tarvittaessa.

Ohjelman vastuuministeri on työministeri Lauri Ihalainen. Ohjelma raportoi talouspoliittiselle ministerivaliokunnalle. Kolmikantaisen ohjausryhmän puheenjohtaja on työministeri Ihalainen.

Rakennemuutos ja työmarkkinoiden toimivuus -ohjelman määräaika päättyy 30.9.2015.

Kansliapäällikkö

Erkki Virtanen

Alivaltiosihteeri

Kalle J Korhonen

Liitteet Hankesuunnitelma

Jakelu Kirjaamo
Työministeri Ihalainen
Valtiosihteeri Janne Metsämäki
Erityisavustaja Pilvi Torsti
Asiakirjassa mainitut tahot ja henkilöt
TEMn osastot ja yksiköt

HANKESUUNNITELMA		
Hankkeen nimi Rakennemuutos ja työmarkkinoiden toimivuus – strateginen ohjelma		Diaarinumero TEM/2305/00.04.03/2011
Asettaja Työ- ja elinkeinoministeriö		HARE-numero TEM036:00/2011
Ohjelmasta vastaava ministeri Työministeri Lauri Ihalainen		Hankennumero/-tunnus --
Ohjelmajohtaja Työmarkkinaneuvos Jussi Toppila		Yhteyshenkilö neuvotteleva virkamies Leena Pentikäinen
Määräaika 30.9.2015	Kustannuspaikka 6014	TA-tili/momentti (momentit) 32.01.01.3
Hanketyyppi TEM:n työjärjestyksen 6§:n mukainen strateginen hanke	Hankkeen osaprojektit / tai valmistelevat työryhmät Asetetaan tarvittaessa	
Ohjelman omistava organisaatio ja hankkeeseen sitoutunut omistaja TEM /Politiikka ja ohjausyksikkö (POJU)		
Ohjelman tulosten/tuotosten toimeenpano-organisaatio ELY:t, TE-toimistot		
TEM:n yksiköt ja ryhmät, johon työ pääsääntöisesti keskittyy POJU, TYO, TMO, TIETO, AO, INNO		
Muut mukana olevat TEM:n hallinnonalan organisaatiot ELY:t, TE-toimistot		
Muut sidosryhmät STM, OKM, VM, työmarkkinajärjestöt		
Ohjelman kytkennät Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelman painopistealue kolmea (kestävän talouskasvun, työllisyyden ja kilpailukyyn vahvistaminen) toteuttava hallituksen kärkihanke		

Ohjelmalle asetetut tulostavoitteet	Arviointikriteerit
<p>Rahoitusvaraus/-kehys momentilta 32.01.01.3 ohjelman operatiiviseen toimintaan</p> <p>Mom. 32.01.01.3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vuonna 2011 40 000 €. - Vuosina 2012 - 2015 vuosittain arviolta 100 000€, yhteensä 440 000€. - Lisäksi vuonna 2011 käynnistyvälle työvoimapolitiikan suunnittelu-, ohjaus- ja organisaatiomallin toimivuutta koskevalle konsulttiselvitykselle varataan enintään 130 000€ vuosille 2011-2012. - Mulle tarvittaville tutkimus- ja selvityshankkeille tehdään erilliset rahoituspäätökset. - Kustannusarvio täsmennetään vuosittain rahoituspäätöksessä. 	
<p>Arvio tarvittavista henkilöresursseista vuosittain (htv)</p> <p>Hankeryhmä (työmarkkinaneuvos Jussi Toppila, neuvotteleva virkamies Leena Pentikäinen, suunnittelija Kaija Koski), yhteensä 2,5 htv.</p> <p>Muut hankkeeseen osallistuvat: ks kohta hankkeen organisointi.</p>	

Hankekuvaus
<p>Tausta ja tarve</p> <p>Hallitusohjelmassa on määritelty laaja työllisyyspoliittinen toimenpidekokonaisuus, jolla tähdätään työllisyysasteen nostoon 72 prosenttiin sekä työttömyyden alentamiseen viiteen prosenttiin vaalikauden loppuun mennessä.</p> <p>Talouden ja työmarkkinoiden rakennemuutokset jatkuvat Suomessa voimakkaina ja entistä arvaamattomimpana. Tämän vuoksi työmarkkinoiden toimivuuden varmistaminen on aiempaa tärkeämpi osa yleistä talous- ja työllisyyspolitiikkaa. Hallitusohjelman mukaan "työllisyys-, elinkeino- ja koulutuspolitiikan toimilla on pystyttävä ennakoivasti ja nopeasti reagoimaan työelämän muutostilanteisiin ja rakennemuutoksiin työmarkkinoilla. Yhä useamman kansalaisen elämässä työ-, koulutus ja työttömyys vuorottelevat. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni työpaikkansa menettävä työntekijä löytää nopeasti uutta työtä tai työllistyy muulla tavoin ja estetään työttömyyden pitkittyminen."</p> <p>Toimivat työmarkkinat ja työllisyysasteen nosto edellyttävät hyvää työelämää. Työntekijän on pystyttävä uusimaan ammatillista osaamistaan sekä olemaan halukas ja kykenevä siirtymään uusiin työtehtäviin koko työuransa ajan. Työelämän kehittäminen on myös välttämätöntä työurien pidentämiseksi ja työn tuottavuuden nostamiseksi, ja hallitusohjelma sisältää lukuisia tätä koskevia toimenpiteitä.</p> <p>Tässä ohjelmassa työmarkkinoiden toimivuudella tarkoitetaan sitä dynamiikkaa, jolla työvoima siirtyy nopeasti työstä työhön rakenne- ja kitkатыöttömyyden pysyessä alhaisella tasolla. Työmarkkinoiden toimivuuteen vaikutetaan työvoimapolitiikalla. Siitä laajasti ymmärrettynä vastuu jakaantuu Suomessa kolmelle eri hallinnonalalle (TEM, OKM, STM). Näiden ollen myös työmarkkinoiden toimivuuteen vaikuttavasta työvoimapolitiikasta palvelujärjestelmästä vastuu kuuluu kolmelle eri hallinnonalalle.</p> <p>Ohjelman visiona on, että Suomessa on vuonna 2015 maailman modernein, arvostetuin sekä niin asiakkaan kuin yhteiskunnan kannalta hyvin toimiva, tehokas ja vaikuttava työvoimapolitiittinen palvelujärjestelmä.</p> <p>Ohjelma on yksi hallituksen kärkihanke.</p>

Keskeinen sisältö

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmassa todetaan, että työvoimapolitiikan sisältö ja rakenne arvioidaan. Rakennemuutos ja työmarkkinoiden toimivuus –strateginen ohjelma vastaa tämän hallitusohjelman kirjauksen toimeenpanosta TEM:n osalta ja kytkemisestä muiden ministeriöiden vastuualueella toimien koordinoituun kehittämiseen (aktiivinen työvoimapolitiikka/työ- ja elinkeinoministeriö, työn ja sosiaaliturvan yhteensovitus/sosiaali- ja terveysministeriö, koulutuspolitiikka/opetusministeriö, kuntarakennemuutos/valtiovarainministeriö).

Tässä ohjelmassa työmarkkinoiden toimivuutta ja työvoimapolitiikkaa siis lähestytään eri hallinnonalojen yhteisvastuun näkökulmasta. Ohjelman ensimmäisessä vaiheessa arvioidaan, toimiiiko tämä kokonaisuus asiakkaiden ja yhteiskunnan kannalta järkevästi. Tämän jälkeen arvioidaan hallinnonalakohtainen politiikan sisällön ja rakenteiden toimivuus. Tällöin tarkastelun kohteeksi otetaan TEM:n hallinnonalan työvoimapolitiittisia toimenpiteitä ja – palveluja sekä niitä koskevan ohjauksen (TEM-ELY:t-TE-toimistot), palvelurakenteiden- ja markkinoiden, työvoimapolitiikkalainsäädännön ja organisaation toimivuus.

Työssä otetaan huomioon kuntarakennemuutos, jossa hallitusohjelma on asettanut tavoitteeksi luoda työssäkäyntialuepohjaisen tuloksellista elinkeinopolitiikkaa harjoittavan peruskuntaverkoston.

Ohjelma valmistele ensimmäisessä vaiheessa analyysien, kansainvälisen vertailun ja kuulemiskierroksen pohjalta hallituksen periaatepäätöksen, jossa määritellään linjaukset työmarkkinoiden toimivuuteen vaikuttavan työvoimapolitiittisen kokonaisuuden sisältöjen ja rakenteiden kehittämiseksi. Päätösluonnos valmistuu keuhälvalvella 2012, minkä jälkeen sen linjauksista käydyn laajapohjaisen keskustelun jälkeen tehdään periaatepäätös valtioneuvostossa. Tämän jälkeen ohjelmassa siirrytään periaatepäätöksen toimeenpanoon (työvoimapolitiikan sisällön ja rakenteen uudistamista koskevat ohjauk-, palvelu- ja organisaatorakenteiden kehittäminen, työvoimapolitiikkalainsäädännön uudistaminen).

Ohjelma, ennen muuta siinä valmisteltu periaatepäätös muodostaa yhteen sovittavan puitteen monelle hallitusohjelmassa määrittelylle toimenpiteelle (mm. elinkeinopolitiittiset toimet rakennemuutosten hoitamisessa, OKM-TEM tarveselvitys ammatillisen aikuiskoulutuksen työnjaon selkiinnyttämiseksi, pitkäaikaistyöttömyyden alentamista koskevat toimenpiteet, nuorten yhteiskuntatakuun kehittäminen). Näiden operatiivinen valmistelu toteutetaan tiiviissä yhteistyössä ohjelman kanssa. Hallitusohjelman mukaisesti työ- ja elinkeinoministeriössä laaditaan erillisenä rinnasteisen prosessin ja vuorovaikutuksessa tämän ohjelman kanssa työelämän kehittämisstrategia, joka valmistuu vuoden 2012 alkupuolella.

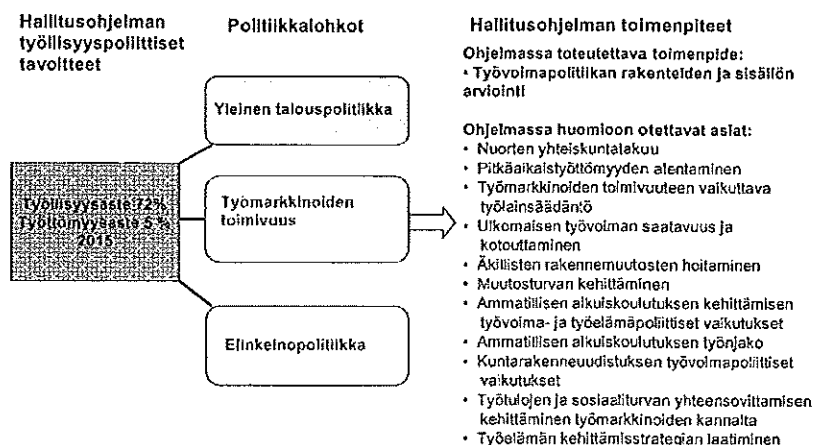
Ohjelmassa tarkastellaan työmarkkinoiden ja työvoimapolitiikan kokonaisuutta, mutta ohjelman operatiivisessa toimeenpanossa määritellään askel-askeleelta –periaatteella kulloinkin toteutettavat konkreettiset asiat ja niiden aikataulut.

Ohjelma pohjautuu huolelliseen analyysiin ja kansainväliseen vertailuun työmarkkinoiden toimivuudesta, siihen vaikuttavasta politiikkakokonaisuudesta, ohjauksjärjestelmästä sekä palvelu- ja organisaatorakenteesta sekä näitä koskevasta laajapohjaisesta kuulemisesta.

Ohjelma toteutetaan elinkeinopolitiittisten strategisten hankkeiden tavoin organisatorisesti kevyellä, joustavalla ja avainasiantuntemuksen kokoavalla verkostomallilla. Työvoimapolitiikan käytännön toimijoiden kanssa avataan tiivis dialogi, joilla etsitään uusia innovaatioita ohjelman vastuualueiden kehittämiseen sekä sitoutetaan eri toimijat ohjelman toimeenpanoon.

Ohjelmaa koskevaan selkeään ja aktiiviseen sisällölliseen ja ulkoiseen viestintään kiinnitetään kaikissa vaiheissa erityistä huomiota.

Rakennemuutos ja työmarkkinoiden toimivuus -strategisessa ohjelmassa toteuttavat sekä huomioon otettavat hallitusohjelman toimenpiteet

Toteuttaminen

Syys-lokakuu 2011:

- Ohjelman organisoituminen ja prosessointi ja hallinnollinen asettaminen.
- Ohjelmajohtajan laajapohjainen kuulemiskierros (ministeriöt, aluehallinto, työmarkkinajärjestöt, tutkimuslaitokset, muut toimijat)
- Laajapohjainen avausseminaari työministeri Ihalaisen johdolla: keskustelu ohjelman lähtökohdista ja työn painotuksista
- Analyysityön käynnistäminen
- Viestintäsuunnitelman laatiminen
- Hallituksen periaatepäätöksen rakenteen hyväksyminen

Lokakuu 2011 – helmikuu 2012

- Analyysityön toteuttaminen
- Mahdolliset ulkomaiset tutustumismatkat (pääpainona eri maiden työvoimapolitiikan ohjausjärjestelmä ja rakenne) sekä niistä raportointi ohjelmalle
- Työmarkkinoiden toimivuuden parantamista ml. työvoimapolitiikan sisällön ja rakenteiden kehittämistä koskevien linjausasiakirjan laatiminen

Helmi-maaliskuu 2012

- Linjausasiakirja valmistuu
- Asiakirjan ja sen taustalla olevien analyysien käsittely laajapohjaisessa seminaarissa (mukaan kutsutaan alustajia myös OECD:stä ja muutamasta muusta maasta) sekä muu laajapohjainen keskustelu linjauksista
- Palautteen pohjalta linjausten muokkaaminen hallituksen periaatepäätökseksi sekä sen poliittinen käsittely (mm. talouspoliittinen ministerivaliokunta ja hallituksen iltakoulu)
- Toimenpiteiden alkataulukus 2013-15 ja ohjelmasuunnitelman tarkistus tämän mukaisesti

Huhti-kesäkuu 2012

- Vuonna 2013 toteutettavien toimenpiteiden valmistelu TAE:hen ja tulossuunnitteluun.

Touko-joulukuu 2012

- Periaatepäätöksen mukaisten hallinnonalakohtaisten sisältö- ja rakenneuudistusten valmistelu ml. työvoimapaalvelulainsäädännön uudistaminen

Organisointi

Ohjelma raportoi työstään talouspoliittiselle ministerivaliokunnalle.

Ohjausryhmä

Ohjelmalle asetetaan kolmikantainen ohjausryhmä eri asettamis päätöksellä.

Ohjausryhmän puheenjohtaja on työministeri Lauri Ihalainen, varapuheenjohtaja on valtiosihtööri Janne Metsämäki. Jäseniksi kutsutaan edustajat työmarkkinakeskusjärjestöistä, valtioneuvoston kanslian politiikka-analyysiyksiköstä, opetus- ja kulttuuriministeriöstä, sosiaali- ja terveysministeriöstä, valtiovarainministeriön kansantalousosastolta, TEM:n politiikka- ja ohjausyksiköstä, työllisyys- ja yrittäjyysosastolta, työelämä- ja markkinaosastolta, alueosastolta, tieto-osastolta ja innovaatio-osastolta.

Ohjausryhmä määrittää ohjelman sisällölliset painotukset, hyväksyy ohjelman työsuunnitelmat sekä seuraa ohjelman toimeenpanoa ja valmisteleo raportoinnin talouspoliittiselle ministerivaliokunnalle. Ohjausryhmä voi tarvittaessa kokoontua myös TEM:n sisäisellä kokoonpanolla.

Ohjausryhmä voi työn edetessä asettaa ohjelmalle alaryhmiä valmistelemaan erityisiä asiakokonaisuuksia.

Yhdyshenkilöverkosto

Asiantuntijoista koostuva yhdyshenkilöverkosto asetetaan erillisellä päätöksellä.

Yhdyshenkilöverkoston puheenjohtajana on ohjelmajohtaja, työmarkkinaneuvos Jussi Toppila. Jäseniksi kutsutaan asiantuntijoita ainakin opetus- ja kulttuuriministeriöstä, sosiaali- ja terveysministeriöstä, valtiovarainministeriöstä, TEM:n työllisyys- ja yrittäjyysosastolta, työelämä- ja markkinaosastolta, alueosastolta ja tieto-osastolta.

Yhdyshenkilöverkosto valmisteleo ohjausryhmän kokoukset. Yhdyshenkilöverkosto työskentelee pääosin verkostopohjaisesti.

Työvoimapolitiikan operatiivisten toimijoiden kanssa ollaan ohjelman aikana tiiviissä vuorovaikutuksessa, jolla etsitään uusia keinoja työmarkkinoiden toimivuuden kehittämiseksi sekä työvoimapolitiikan sisällön ja rakenteiden kehittämiseksi.

Ohjelmatyön etenemistä käsitellään säännönmukaisesti TEM:n virkamiesjohtoryhmässä.

Analyysitoiminnot

Analyysitoiminto tuottaa vuoden 2012 tammikuun loppuun mennessä työmarkkinoiden toimivuutta ja työvoimapolitiikkaa koskevan toimintaympäristö- ja politiikka-analyysikoosteen sekä näitä koskevan kansainvälisen politiikka-arvion. Vertailukohteiksi otetaan Ruotsin, Saksan ja Tanskan politiikkauudistukset.

Analyysityötä täydennetään operatiivisella konsulttiselvityksellä, jossa tarkastellaan julkisen hallinnon (TEM, OKM, STM, kunnat) työvoimapalvelun suunnittelu- ja ohjausjärjestelmän toimivuutta kokonaisuutena sekä sen osana erityisesti TEM:n vastuulla olevan työvoimapolitiikan suunnittelu- ja ohjausjärjestelmän toimivuutta. Lisäksi konsulttiselvityksessä tarkastellaan työvoimapolitiikan palvelumarkkinoiden tehokkuutta ja toimivuutta (julkisen ja yksityisen palvelun suhde).

Arviointi

Raportoinnit talouspoliittiselle ministerivaliokunnalle, TEMn virkamiesjohtoryhmälle.
Ulkopuolinen arviointi osana strategisten hankkeiden hankekokonaisuuden arviointia.

Riskien arviointi	Todennäköisyys 1-5	Vaikutavuus 1-5	Miten riskiin varaudutaan
Hankkeen tavoitteisiin liittyvät riskit: -			
Hankkeen tuotosten/tulosten käyttöönottoon / toimeenpanoon liittyvät riskit: -			
Hankehallintaan/operatiiviseen toimintaan liittyvät riskit:			
Sidosryhmiin liittyvät riskit:			
Muut mahdolliset riskit:			

Päiväys

12.9. 2011

Hankesuunnitelman laatija:

työmarkkinaneuvos Jussi Toppila